

Brusel 11. prosince 2018
(OR. en)

15462/18

UD 326
SAN 467
COPEN 442
DROIPEN 209
ENFOCUSTOM 270

PRŮVODNÍ POZNÁMKA

Odesílatel:	Jordi AYET PUIGARNAU, ředitel, za generálního tajemníka Evropské komise
Datum přijetí:	7. prosince 2018
Příjemce:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generální tajemník Rady Evropské unie
Č. dok. Komise:	COM(2018) 846 final
Předmět:	SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU Druhý akční plán pro boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky 2018–2022

Delegace naleznou v příloze dokument COM(2018) 846 final.

Příloha: COM(2018) 846 final

V Bruselu dne 7.12.2018
COM(2018) 846 final

**SDĚLENÍ KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU, RADĚ A EVROPSKÉMU
HOSPODÁŘSKÉMU A SOCIÁLNÍMU VÝBORU**

**Druhý akční plán pro boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky 2018–
2022**

Druhý akční plán pro boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky 2018–2022

Úvod

Nezákonný obchod s tabákovými výrobky je pro EU a členské státy již určitou dobu velkým problémem, a to z fiskálních, zdravotních i bezpečnostních důvodů. Za účelem řešení tohoto jevu přijala EU před pěti lety komplexní strategii¹. Komise současně předložila první akční plán², který byl prováděn v úzké spolupráci s členskými státy.

V květnu 2017 Komise informovala³ o pokroku při provádění strategie a akčního plánu. Zpráva v podstatě zkonstatovala, že navzdory opatřením přijatým od roku 2013 zůstává problém nezákonného obchodu s tabákovými výrobky stejně znepokojivý jako v minulosti. EU a její členské státy nemají jinou možnost, než dále řešit hrozbu spojenou s nezákonnými tabákovými výrobky a její měnící se vzorce rozhodnými kroky. V tomto ohledu zůstává strategie z roku 2013 díky kombinaci silných legislativních reakcí, rozsáhlého prosazování práva a posílené spolupráce na vnitrostátní, evropské a mezinárodní úrovni stále relevantní. Komise došla k závěru, že na základě předložené analýzy a dalšího dialogu se zúčastněnými stranami dokončí své hodnocení stávající strategie a rozhodne o vhodných krocích v roce 2018.

Zpráva byla podpořena závěry Rady ze dne 7. prosince 2017, které rovněž určily prioritní oblasti pro další práci členských států v této oblasti. Souběžně s tím Komise pokračovala v technických diskusích s členskými státy v příslušných odborných skupinách a v pracovních skupinách Rady. Zúčastněné strany byly navíc konzultovány dne 23. března 2018 během veřejné konference na téma „*Boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky – Perspektivy zúčastněných stran*“, která byla pořádána společně s Evropským hospodářským a sociálním výborem. Na této akci byli účastníci z řad zainteresovaných subjektů zastupující širokou škálu vládních, společenských, obchodních a akademických hledisek.

Evropský parlament při několika příležitostech zdůraznil vážné obavy, které vyvolává nezákonný obchod s tabákovými výrobky, a zejména fenomén nezákonných neznačkových cigaret⁴, naposledy v usnesení Evropského parlamentu ze dne 3. května 2018 o výroční zprávě za rok 2016 o ochraně finančních zájmů EU – Boj proti podvodům⁵. Tato zpráva do značné míry potvrzuje dřívější usnesení Evropského parlamentu z března 2016, které vyzvalo zejména k vypracování akčního plánu pro boj proti nezákonnému obchodu s těmito produkty⁶.

Konzultace ukázaly, že boj proti nezákonným tabákovým výrobkům zůstává společným zájmem mnoha zúčastněných stran a problémy uvedené ve zprávě Komise za rok 2017 byly celkově považovány za relevantní.

¹ COM(2013) 324 final ze dne 6. června 2013.

² SWD(2013) 193 final ze dne 6. června 2013.

³ COM(2017) 235 final ze dne 12. května 2017.

⁴ Jedná se o „značky“, které nejsou přidruženy k zavedeným hospodářským subjektům a obvykle nemají legální distribuční síť v EU. Tyto produkty jsou většinou vyráběny mimo EU. Přehled hlavních kategorií nezákonných tabákových výrobků je uveden v pracovním dokumentu útvarů Komise SWD (2016) 44 final ze dne 24.2.2016, s. 11–12.

⁵ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 3. května 2018 (2017/2190(INI)).

⁶ Usnesení Evropského parlamentu ze dne 9. března 2016 (2016/2555 (RSP)).

Druhý akční plán pro boj proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky 2018–2022

S ohledem na různé příspěvky a na přetrvávající povahu problému, který nezákonný obchod s tabákovými výrobky představuje, se Komise rozhodla předložit nový akční plán. Vychází z analýzy strategie z roku 2013 a zajišťuje kontinuitu tím, že na celosvětové úrovni udržuje důraz na protokol k Rámcové úmluvě o kontrole tabáku (FCTC)⁷, jakož i na úspěšné zavedení nového systému EU pro sledovatelnost tabákových výrobků v EU⁸. Tyto dvě položky by měly zůstat hlavními prvky politických opatření EU v této oblasti v dlouhodobém horizontu. Kromě toho tento akční plán, stejně jako jeho předchůdce, navrhuje jak politiku, tak operativní opatření v oblasti prosazování práva, neboť pouze kombinace těchto opatření může vést k udržitelnému snížení nezákonného obchodování s tabákovými výrobky.

Zároveň se na základě analytické aktualizace uvedené ve zprávě o pokroku z roku 2017 tento akční plán rovněž snaží v některých ohledech dále posílit strategii EU. Zejména usiluje o systematičtější řešení nezákonného obchodu s tabákovými výrobky z hlediska trhu – na základě uznání skutečnosti, že černý trh např. s cigaretami funguje pouze v případě, že pro takové výrobky existují prodávající a kupující. Z tohoto hlediska představuje tento akční plán řadu iniciativ, jejichž cílem je omezit nabídku nezákonných tabákových výrobků nebo poptávku po nich.

Druhý akční plán proto navrhuje systematičtějším způsobem:

- plně využít potenciál nového protokolu k úmluvě FCTC jakožto globálního nástroje a fóra k omezení nezákonného obchodu s tabákovými výrobky tím, že v návaznosti na vstup tohoto protokolu v platnost dne 25. září 2018 převezme vedoucí úlohu při jeho provádění;
- zapojit klíčové zdrojové a tranzitní země prostřednictvím různých rámců pro spolupráci, které má EU k dispozici, aby se omezily dodávky, které skutečně přicházejí na naše hranice;
- zaměřit se na některé klíčové vstupní materiály, které jsou součástí nezákonné výroby tabákových výrobků, od surového tabáku a cigaret až po výrobní a balicí zařízení a
- zvýšit informovanost spotřebitelů o rizicích spojených s nákupem nezákonných tabákových výrobků a o přímých vazbách na organizovanou trestnou činnost, neboť tímto způsobem lze snížit poptávku.

⁷ <http://www.who.int/fctc/protocol/en/>

⁸ Systém EU pro sledovatelnost je prvním regionálním systémem svého druhu a bude se vztahovat na všechny tabákové výrobky vyrobené v EU, jakož i na tabákové výrobky vyrobené mimo EU, které jsou uváděny na trh EU. Umožňuje kontrolu současného umístění výrobku v rámci dodavatelského řetězce, vytvoření záznamu o čase a místě pro všechny pohyby tohoto výrobku (sledování), jakož i určení dřívějších umístění výrobku na ověření jeho cesty až k místu původu (vyhledávání). Přehled revize směrnice o tabákových výrobcích (2014/40/EU) ze dne 3.4.2014 viz

https://ec.europa.eu/health/tobacco/tracking_tracing_system_cs

Vzhledem k tomu, že nezákonný obchod s tabákovými výrobky je neprůhlednou a neustále se vyvíjející činností, navrhuje tento akční plán i nadále investovat do shromažďování zpravodajských informací a jejich analýzy jako základu pro účinné zacílení politických a operačních opatření.

Mnoho opatření navržených v akčním plánu z roku 2013 i v tomto dokumentu se přímo a často především zaměřuje na nezákonné neznačkové cigarety. Tento problém lze ilustrovat následujícím příkladem: mnoho výrobků, které jsou považovány za nezákonné neznačkové cigarety v EU, je v jejich zemích původu výrobky legálními. Pokud by všechny tyto země uplatňovaly pravidla protokolu k úmluvě FCTC, zejména vyžadovaný systém sledování a vyhledávání, byla by nabídka nezákonných neznačkových cigaret na trhu EU podstatně nižší. Rovněž operační opatření a opatření zaměřená na stranu poptávky by významně ovlivnila obchod s těmito výrobky.

Přezkum a sledování

Pět let po předložení komplexní strategie ke zvýšení úsilí v boji proti nezákonnému obchodu s tabákovými výrobky, jakož i doprovodného akčního plánu, a na základě první zprávy o těchto iniciativách předložené v květnu 2017, je tento druhý akční plán navržen tak, aby pokrýval podobné období.

Komise bude provádění tohoto akčního plánu, jakož i budoucí vývoj nezákonného obchodu s tabákovými výrobky, sledovat a každoročně bude členským státům podávat zprávy o pokroku.